

Mødereferater 2018

KTS Landsbyråd

Bestyrelsesmøde i Landsbyråd for Kværs-Tørsbøl-Snurom.

Dagsorden og Referat fra d. 5.12.2018 kl. 19.00

Afbud fra: Hardy Johansen , Bodil Brunsgaard og Christian Thaysen

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 7.11. Ok

Pkt. 2 opfølgning på 3- i 1 projektet.

- Nyt køkkenprojekt Der er kommet nogle gode oplæg, som der vil blive arbejdet videre med.

Pkt. 3 Henvendelse fra Michael Beck (vedhæftet) Michael Beck har lavet nogle forslag til, hvad der kan laves af forskellige tiltag i vores område. Vi synes de ligger tæt på meget af det som Borgerforeningen i Tørsbøl er i gang med. Så derfor foreslår vi han tager kontakt til dem.

Pkt. 4 Opsætning af ”Kør -mæ -bænke” / er i gang Der bliver sat en bæk op ved Løgtoft/Søndertoft i Tørsbøl, en på Søndertoft ved indgang til Parken og en i Snurom.

Pkt. 5 Generalforsamling 2019 – 20.2.2019. /Stephanie Lose Hun har takket ja til at komme . Vi planlægger det praktiske nærmere ved næste Landbyrådsmøde.

Planlægning

Pkt. 6 Plantning af æbletræer – plantning af forårsløg Der er blevet plantet rigtig mange blomsterløg igen, denne gang var der desværre ikke så stor deltagelse.

Pkt. 7 Virksomhedsbesøg Det er aflyst.

Pkt. 8 Global Kids 2019 – besøger Kværs Idrætsfriskole i oktober 2019 (har fået tilskud kr. 42.000) Fire Landsbylaug har skaffet midler til dette projekt. Så Global Kids besøger 4 skoler næste år.

Pkt. 11 Sydtrafik – Plusture Der har været afholdt informationsmøde med ambassadører fra Sydtrafik i Klubhuset i Tørsbøl. Et interessant møde, men ikke så mange deltagere som ønsket.

Pkt. 10 Kasserer

- Hvordan går det med bankkontoen/ Økonomi - Birger Det går efterhånden godt med at få styr på de forskellige konti. Der er et par småting endnu som Birger og Niels P. vil kigge på inden for kort tid.

Pkt. 11 Igangværende sager:

- nedrivning af huse Som de fleste nok har bemærket er nedrivningen af de 3 huse i fuld gang. Nogle er væk og nogle arbejdes der p.t. på.
- besøg af Daniel Staugaard d. 6.2.2019 Han kommer til vores bestyrelsesmøde i februar.

Pkt. 12 Eventuelt Der har været interesse for vores Landsbybus. Så der kommer en delegation fra Mariager, Vejen og Fredericia kommune, som mødes sammen med Landdistrikts koordinator Conny Skovbjerg og Niels Peter.

Sønderborg Fællesfond ønsker at bruge vores 3 i 1 projekt, som eksempel, i forhold til tilskud der kan søges og bevilliges. Det er helt ok med os.

Næste møde – Den 8/1-2019

Referat fra Bestyrelsesmøde d. 7/11 - 2018

Dagsorden og referat: Fremmødte: Gert Conradsen, Ove Lauritzen, Jens Aage Holm, Birger Wraae, Bodil Brunsgaard, Christian Thaysen, Hans J. Bollmann, Anette Ebbesen, Hardy Johansen og Niels P. Nielsen

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 11.9. OK

Pkt. 2 opfølgning på 3- i 1 projektet.

Ansøgning om tilskud Vi arbejder stadig på at finde en løsning til tilflytterprojektet. Vi har foreslået at byggegrunde i området bliver sat ned. Og der arbejdes på muligheder for at indgå i løsninger omkring allerede eksisterende huse, der kommer til salg.

Nyt køkkenprojekt Der er i samarbejde med skolen sat undersøgelser, skitsetegninger og økonomi gang, for et byggeri af det nye køkken ved skolen.

Pkt. 3 Landsbybussen.

Det bliver nok i fremtiden en løsning i form af en forening, hvor man skal betale kontingent, hvis Landsbybussen fortsat skal bruges i vores område. Denne løsning er i øjeblikket ved at blive undersøgt.

Pkt. 4 Julefrokost i Landsbyforum d. 23.11.

Hvem deltager? Niels P.Nielsen, Gert Conradsen, Hardy Johansen og evt. Anette Ebbesen

Pkt. 5 Opsætning af "Kør mæ bænke" / kommer op i November Der er stadig forsinkelser i forhold til at få opsat i vores område. Dog har Tandslet fået den / de første bænke op den 7/11.

Pkt. 6 Græsklipperlauget / orientering – Christian Der er ikke meget klipping mere. Så nu bliver maskinerne snart gjort vinterklar.

Pkt. 7 Generalforsamling 2019 – 20.2.2019. /Stephanie Lose Vi har indbudt Stephanie Lose til vores Generalforsamling og hun har takket ja til at komme. Der bliver igen mulighed for fællesspisning til mødet.

Pkt. 8 Plantning af æbletræer – plantning af forårsløg/Hardy

· Planlægning af dag for plantning af forårsløg Vi har fået tildelt flere æbletræer. Der er plantet 2 i Snurom, 2 i Kværs og resten i Tørsbøl. Vi har fået lovning på 5 Gråsten æbletræer og 2 paradis æbletræer. De vil efter planen blive plantet i henholdsvis Kværs og Snurom.

Efter planen vil vi lige som sidste år, opfordre borgere fra området til at komme og hjælpe med at forskønne vores område endnu mere, det gør vi ved at lægge endnu flere blomsterløg. Hardy har fået masser af flotte løg, som snart

skal i jorden. Der vil blive lagt flyers med info i jeres postkasser inden for kort tid. Vi håber det kan blive den 24 november.

Pkt. 9 Virksomhedsbesøg/Christian Christian Thaysen har fået arrangeret et virksomhedsbesøg ved PS Riggings Mastefabrik i Åbenrå, den 9 januar 2019.

Pkt. 10 Global Kids 2019 – besøger Kværs Idrætsfriskole i oktober 2019 I forbindelse med dette besøg bliver der behov for at have børnene fordelt hos familier i området. Al samtale vil foregå på engelsk med disse børn. Vi prøver at se om vi evt. kan være behjælpelig med at hjælpe skolen med noget i forbindelse med dette besøg.

Pkt. 11 Sydtrafik – Plusture

Skal vi lave et arrangement med kundeambassadører? Der vil sammen med invitation til plantning af blomsterløg, være en invitation til et møde om "Plustur". Et møde der mest henvender sig til de ældre borgere i området. Der kommer nogle ambassadører fra Sydtrafik og fortæller hvad det går ud på. Bliv hentet hjemme, kørt til bussen, bliv hentet ved bussen igen og kørt hjem.

Pkt. 12 Kasserer :Hvordan går det med bankkontoen/ økonomi - Birger er som ny kasserer ved at være igennem de fleste konti og overførelser. Han har lagt en del ind i et andet program, dog er han ikke helt færdig med Landsbybus konti. Men det forventer han snart at være.

Pkt. 13 Igangværende sager:nedrivning af huse Der mangler stadig to huse på listen som efter planen skulle være revet ned. Vi håber og forventer det snart vil ske.

· besøg af Daniel Staugaard d. 6.2.2019 Daniel Staugaard er erhvervskonsulent, og har opgaver med byggesager for erhverv, tilflyttere og bosætning i kommunen. Vi vil gerne fortælle om vores ideer vedrørende tilflytterhus og bosætning m.m. Hvilke muligheder er der?

Pkt. 14 Eventuelt Hardy og Christian er ved at undersøge muligheden for at få en trailer til at have flere cykler monteret på, så der er mulighed for at udgangspunktet for cykelturene, kan flyttes ud i en større radius.

Det er besluttet at der oprettes en fælles e-mail i landdistriktsområderne.

Næste møde – 5.12.2018

Referat fra den 3. 10. 2018

Dagsorden:

Fremmødte: Niels Peter, Hardy, Gert, Christian, Ove, Jens Aage

Afbud: Hans Jørgen, Bodil, Anette.

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 11.9. (fællesmøde)

Ingen bemærkninger.

Pkt. 2 opfølgning på 3- i 1 projektet.

- Ansøgning om tilskud
- Nyt køkkenprojekt

Bevilget 60.000 til projektering af nyt køkken, vi skal finde 40.000. Der er forespørgsel fra friskolen om et fælles byggeri. Der indkaldes til dialog møde.

- Sønderborg Fællesfond

Anders Brandt mangler 2 personer til bestyrelsen i fællesfonden.

Der arbejdes med et projekt der involverer klienter fra Rendbjerg

Pkt. 3 Landsbybussen:

Økonomien omkring Bussen er stadig uklar, men forventes afklaret senere.

Bussen har kørt mange lange ture,

Pkt. 4 Cykelture slut for i år/ Christian/Hardy:

Cykelsæsonen er slut for i år. Det har været en god sæson med god opbakning til turene.

Der har været mellem 4 og op til 15 deltagere per tur. Der har været et godt samarbejde med borgerforeningen omkring kaffe7øl og brug af klubhuset i Tørsbøl. Christian og Anette havde arrangeret en fin afslutning på sidste tur. Cykelturene forventes at starte igen ca. april afhængig af vejret

Der skal sendes en ansøgning om indkøb af en trailer med påmonteret cykelstativ til ca. 10 cykler, så vi kan tilbyde cykelture længere væk. Hardy undersøger muligheder ved Brennerup.

Pkt. 5 ”Mitfahrbank” opsætning af ”Kør mæ bænke”

Projektet er gået lidt i stå. Problemer med ”Fingeren ”

Pkt. 6 Græsklipperlauget / orientering – Christian

Græsset gror rigtig godt men sæsonen slutter snart, der har ikke været meget arbejde i den varme sommer

Pkt. 7 Generalforsamling 2019 – foredrag/underholdning?

Der ønskes forslag til hvem der kan ”optræde ” til generalforsamlingen.

1. eks. Stephanie Lose, eller anden relevant person.

Pkt. 8 Pleje/beskæring af æbletræer – plantning af forårsløg/Hardy

Hardy har bestilt æbletræer og forårsløg. Han kommer med en planteplan.

Pkt. 9 Virksomhedsbesøg/Christian

Der var flg. Forslag til virksomhedsbesøg: Forbrændingen i Sønderborg, Mastefirma, Biogasanlæg, Jensen Diesel, Vojens Lufthavn.

Pkt. 10 Messe d. 29.9. – hvordan gik det

Kværs messen blev afholdt med ca. 600 gæster. Der var en god og positiv
Næste år kan man ønske lidt flere udstillere

stemning.

Pkt. 11 Kasserer

- Hvordan går det med bankkontoen/ Økonomi - Birger

Kassereren er i gang med at få ordnet de løbende betalinger.

Pkt. 14 Igangværende sager:

- nedrivning af huse

2 huse rives snart ned

- afslutning af hastighedsbegrænsning på felstedvej

vi kommer nok ikke videre .

Pkt. 15 Eventuelt

Den 23/11 er der julefrokost i Kværs, der inviteres 2 fra hvert landsbyråd og udvalget for landdistrikt og fødevare.

Drøftelse om afholdelse af møde om Plusture i klubhuset i Tørsbøl, hvor en ambassadør kommer og fortæller om de muligheder vi har for at bruge plusturene ”Hjem til bus og bus til hjem”

Næste møde – 7.11.2018 _____

-

-

Referat fra Landsbyråds møde den 11. september 2018.

Landsbyrådet havde inviteret repræsentanter fra alle foreninger i Kværs, Tørsbøl og Snurom til vores møde, med henblik på at få noget mere samarbejde mellem foreningerne, i forhold til de forskellige projekter og tiltag vi ønsker i vores område.

Der var et flot fremmøde af repræsentanter fra samtlige foreninger i området. Fra Sønderborg Kommune var jobskaber for Landdistrikterne Carl Erik Maae, Helle Domino Asmussen (præst), Allan Bjerregaard (formand for Borgerforeningen i Tørsbøl), Per Østergaard (formand for Kværs Forsamlingshus), Hans Lenger (formand for KTUIF og Hallerne i Kværs), Calle Lassen (formand for ringriderforening), Johannes Rosser fra KVIK Fjordegnens walkieklub, Birgit Bech (leder af dagplejen og Børnegården i Kværs), Lilian Jensen (Kværs Menighedsråd) Jens Good (Formand for Kværs Idrætsfriskole), Niels P. Nielsen fra (Kværs, Tørsbøl og Snurom Landsbyråd) samt flere bestyrelsesmedlemmer fra de nævnte foreninger.

Niels P. bød velkommen, hvorefter der var en kort præsentationsrunde af alle fremmødte. Herefter gennemgik Niels P de ting, Landsbyrådet arbejder med for tiden.

Punkt 1. Iværksætterkøkken : Et fødevare godkendt industrikøkken med plads til at udvikle og afprøve ideer for lokale iværksættere. Det kan være indenfor bageri, bolsjefremstilling, kød og fisk.

AT Boligservice har lavet en tegning som forslag på et byggeri. Planerne om at det skulle have været i den gamle børnehave i Tørsbøl, er blevet droppet, da det ville blive for dyrt.

Et ønske kunne være at finde en egnet byggegrund eller lokaler i området. Der søges i øjeblikket tilskud fra fonde, for at komme videre med projektet. Der samarbejdes også med iværksætter service. Sønderborg kommune har ikke mange iværksættere i forhold til andre kommuner, så det vil de gerne arbejde mere på at udvikle.

Punkt 2. "Kør med bæk" - tanken med disse bænke er at få flere til at køre sammen, ligesom at tage på stop. Der vil ved bænkerne blive placeret en pæl med skilte som man kan trække op. På skiltet vil der for eksempel stå Sønderborg, den destination man ønsker at køre med til. Der er i øjeblikket nogle procedurer vedrørende overholdelse af sikkerheden i forhold til udformningen af disse skilte vi ønsker, som skal løses inden vi kan få dem godkendt. Men vi forventer dog at det snart bliver løst. Mange kører jo frem og tilbage fra eksempelvis Kværns/Aabenraa og Kværns/Sønderborg. Så kunne man måske godt tage en eller flere personer med i bilen ved samme lejlighed. Planen er at der opsættes en bæk i Snurom, Kværns og Tørsbøl.

Punkt 3. Landsbybussen har fra januar og indtil nu kørt 20.647 km. Der blev tidligere på året afholdt et møde med bl.a. Inzero hvor det var planen at man skulle købe en slags klippekort, som kunne bruges til bussen, samt andre offentlige transportmidler. Dette er ikke blevet til noget alligevel, da en af samarbejdspartnere ikke kunne/ville levere deres ydelser i vores område.

Tanken er så nu, at man måske kunne lave Landsbybussen om til en slags medlemsforening hvor man kan købe en form for medlemsbevis, et bevis på eksempelvis 100 kr. om året. Så har man på den måde andel i bussen. Der vil dog komme andre ting i forbindelse med det, der skal ændres. Vi synes ideen, bestemt er noget vi skal arbejde videre med, for at bevare vores bus i området.

Punkt.4

Landsbyrådet foreslog at alle foreninger brugte KTS logo på deres sider, når de sendte noget ud. KTS Logo er jo reklame for hele området.

Landbyrådet mener vi opnår meget mere i forhold til vores forskellige projekter, hvis vi lavede nogle af dem sammen. Dette ville gøre det nemmere at få penge fra fonde, og man er flere om

arbejdet, sidst men ikke mindst, virker det stærkere, når flere foreninger står som afsender.

Punkt 5.

Kværns Messen havde fået tilsagn fra mange deltagere, dog har en del på det sidste af forskellige årsager, meldt fra. Så vi håber at få fyldt nogle af disse pladser ud.

Evt.

Niels P. fortalte han havde fået henvendelser fra borgere i området, som var utilfredse med at bestyrelsen for Forsamlingshuset ikke havde holdt et borgermøde eller lignende, hvor borgerne var taget med på råd i forbindelse med det nye byggeri. Der var desuden kommet klager over for meget larm ved "huset", når der blev holdt arrangementer. Dette kunne man ikke gøre så meget ved, dog havde bestyrelsen valgt at den nye bygning, kommer til at ligge så langt tilbagetrasket fra naboerne og vejen, som muligt. Og huset bliver af samme grund ikke udlejet til ungdomsfester.

Jens Good så gerne at det nye forsamlingshus blev placeret ved skolen, da skolen så kunne leje sig ind nogle timer hver formiddag, da de har brug for plads. Han gav desuden udtryk for at hans visioner for et forsamlingshus, ikke nødvendigvis var den samme, som en ældre borger ville have. Men at der måske kunne tænkes nyt, da tiden og behovet jo ændrer sig. Dertil mente Gert Conradsen, set ud fra et historisk perspektiv, at huset bestemt skulle ligge, hvor det altid har gjort.

Der var delte meninger om emnet, dog måtte formanden erkende at det løb, var kørt, da tegninger og det praktiske var ordnet. De ventede på svar i den her uge, på de tilbud der var på byggeriet. Per ville dog gerne sørge for at borgerne blev orienteret om udseende og indretning af det nye hus, når det endelige tilbud var godtaget. Måske blev det på Messen i Kværs hallen, de kunne vise det frem. Alt i alt var der meninger både for og imod, bestyrelsens håndtering af sagen.

Allan Bjerregaard fortalte om de tiltag der har været i Borgerforeningen, bl.a. de nye legeredskaber, shelters og renovering af dele af huset. Han kunne oplyse at der inden så længe også kommer en svævebane op på pladsen ved klubhuset i Tørsbøl. Byfesten havde været godt besøgt, der havde dog været nogle begynder vanskeligheder, som han udtrykte det. Men foreningen vil helt sikker holde byfest næste år igen. Allan opfordrede til at alle måtte bruge huset, det kunne måske være til en spilleaften, måske nogen har nogle gode ideer til hvad huset og evt. pladsen kan bruges til. Som han sagde var problemet bare at mange i bestyrelsen havde børn, og derfor kunne de ikke stå for at skulle være der nogle bestemte dage, hvis det var til spilleaftner eller lignende. Men måske har nogen tid, ideer og lyst til at engagere sig i noget.

Per Østergaard fortalte at bestyrelsen for forsamlingshuset regnede med at få 3 tilbud på byggeri af det nye hus, i den her uge.

Hans Lenger kunne fortælle at de jo ligesom i de forgange år med stor succes afholder Oktoberfest i næste måned. Der vil også blive holdt Halloweenfest. Man er også velkommen til at leje hallen til forskellige arrangementer. De forskellige arrangementer annonceres for det meste i Gråsten ugeavis.

Calle Lassen fra Ringriderforeningen fortalte de jo har mange ryttere med til ringridningen i Kværs. Der kommer også en del besøgende, dog ville de da gerne have flere med til Ringriderfrokosten.

Johannes Rosser fra Kvik fortalte om de altid har lottospil i Forsamlingshuset om mandagen (lige med undtagelse af den nuværende situation). Desuden har de hver 14. dag over walkieklubben.

Birgit Bech Formand for Børnegården og daglig leder af dagplejen i Kværs/Tørsbøl kunne fortælle at de i øjeblikket arbejder på at få et træ/forsøgsværksted, da der er et behov for det. De har 11.000 kr. at gøre godt med til det projekt.

De har et ønske om at inddrage mødregruppen i et samarbejde om motorik og lege i børnehaven/dagplejen.

Der er også tænkt på at lave nogle forældreaftner hvor emnet bl.a. kunne være førstehjælp til børn.

Der er megen interesse for børnegården og skolen, fra forældre, også uden for vores område, som ønsker at få deres børn til Kværs. De lægger vægt på at der er en mindre børnehave/skole, Og det at skolen er en idrætsskole.

Samt de andre gode ting vi kan tilbyde. Der er dog et behov for vi får flere boliger i området. Dette er et problem, flere fra de forskellige foreninger gav udtryk for.

Jens Good Formand for Idrætsfriskolen, synes det hold af lærere der var ansat nu, var et godt og harmonisk hold. De har et ønske om flere lokaler da der er pladsmangel. Dog kan loftet ikke bruges optimalt, så der måtte tænkes på noget nyt. Legepladsen trænger også rigtig meget til at blive udskiftet, så det var man ved at lægge planer for.

Skolen har ca. 80 elever og af dem kommer ca.1/3 fra områder udenfor Kværs, Tørsbøl og Snurom.

Helle Domino Asmussen vores præst mener hun lige skal lære os i sognet, lidt bedre at kende, så hun på den måde finder ud af, hvad hun kan byde ind med. Hun havde dog allerede en ide om at babyrytmik og salmeleg kunne bruges til de mindre børn i alderen 1-3 år. Desuden er haven ved præstegården var så stor, at den måtte kunne bruges til noget, som hun sagde, helt nøjagtig hvad det skulle være, overvejer hun. Så det hører vi nok nærmere om.

Lilian Jensen formand for menighedsrådet kunne da godt ønske at flere dukker op til gudstjenester og andre arrangementer i kirken og menighedsrådet. Der er bl.a. Høstgudstjeneste den 23. september kl.14.00, så da håber de rigtig mange vil komme, da der jo som tradition, er auktion på medbragte ting. Fortjenesten ved auktionen går til julehjælp i sognet.

Alt i alt var det et godt møde, som nok skal føre til mere samarbejde.

Referat fra den 1.8

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 6.6.2018 Godkendt.

Pkt. 2 opfølgning på 3- i 1 projektet.

§ Ansøgning om tilskud

§ Nyt køkkenprojekt

Iværksætterkøkkenet i den gl. børnehave i Tørsbøl er opgivet, p.g.a. det bliver for dyrt at indrette i lejede lokaler.

Der er afholdt møde med AT Boligservice, som er i gang med at tegne en ny bygning, hvori køkkenet kan indrettes. Endvidere er det aftalt med Gunnar Wildenschild at bygningen kan opføres på hans nuværende matrikel på Søndertoft.

Åse Ferräo arbejder med at søge økonomi til projektet.

Som tidligere fortalt er der i kommunens Landdistriktssekretariat afsat tid til at hjælpe os med projekterne.

Pkt. 3 Landsbybussen

Landsbybussen har kørt rigtig mange kilometer i sommer.

Pkt. 4 Cykelture Christian/Hardy

Cykelture torsdag aften er igen i gang efter sommerferien.

Pkt. 5 "Mitfahrbank" opsætning af "Kør- mæ bænke"

Der er indsendt forslag til placering af bænke i Kværs-Tørsbøl og Snurom, som skal godkendes af kommunen

Gråsten Forum ville gerne være med ved at sætte bænke op i Gråsten, men desværre er der ingen økonomi. Der støttes op om vores projekt og de vil gerne være med senere.

Pkt. 6 Græsklipperlauget / orientering – Christian

P.g.a. det meget tørre vejr har der ikke været behov for megen aktivitet, dog mødes medlemmerne til medbragt kaffe og brød.

Pkt. 8 Pleje/beskæring af æbletræer – Hardy

Æbletræerne er meget udtørrede, men man mener at træerne vil overleve og komme igen til næste år.

Pkt. 10 Messe d. 29.9. – hvem planlægger vores stand

Messeudvalget, Hans Lenger, Birgit Beck, Marianne Dinesen og Niels Peter, arbejder med at få udstillerne kontaktet. Der er annonceret i Gråsten Avis, som ligeledes har lavet en omtale af messe. Ligeledes er der opsat bannere ved alle veje omkring Kværs, Tørsbøl og Snurom.

Hardy har påtaget sig ansvaret for Landsbyrådets stand med planlægning og opsætning.

Pkt. 11 Kasserer

- Hvordan går det med bankkontoen/ økonomi - Birger

Birger arbejder stadig med at få adgang til vore konti på Sydbanks netbank. Birger har en forventning om at det lykkes medio august.

Pkt. 14 Igangværende sager:

- nedrivning af huse

Efter lang ventetid er det nu kommet gang i arbejdet med at nedrive Tørsbølgade 26.

- gennemgang af tilsendt info-vedhæftet

Tilflytterfolderen som er udgivet ændres til en tilflytterfolder og turistfolder. Derfor er der afsat penge til en genoptrykning og dermed også en revision af folderens indhold. Gert Conradsen vil justere på tekst og billeder fra vores område.

Samtidig vil alle landsbyråd få en mail-adresse, som oplyses i den nye folder. D.v.s at formandens mail ikke længere vil være i folderen. Endvidere vil folderen blive oversat og trykt på engelsk og tysk.

-

Pkt. 15 Eventuelt

Blomstertårne:

Hardy har haft kontakt til kommunen om at få opsat et "blomstertårn" i Tørsbøl lige som det der står i Kværs. Ønsket kunne ikke honoreres i år, men man vil forsøge til næste år.

Ny landsby:

Det er efterspørgsel efter bolig/huse i området, Birgit Beck fra Børnegården beretter at hun har haft flere henvendelser fra familier som gerne vil bosætte sig i området og dermed få deres børn i Børnehaven og skolen i Kværs.

Næste møde – tirsdag d. 11.9.

Til mødet vil byrådsmedlem Daniel Staugaard blive inviteret.

Referat fra den 6. juni

Referat: Tilstede var Ove Lauridsen, Niels P. Nielsen, Gert Conradsen, Hans J. Bollmann, Anette Ebbesen, Jens Aage Holm.

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 8.5.2018 OK

Pkt. 2 Opfølgning på 3- i 1 projektet.

§ Ansøgning om tilskud fra Landdistriktsmidler er sendt. (Vi afventer Resultat)

§ Hvordan "sælger" vi landsbyen (mentorer?) Der er endnu ikke kommet svar om ansøgning af tilskud. Derfor er der lidt stille omkring dette projekt.

Pkt. 3 Landsbybussen

· Der afholdes infomøde i Borgerforenings klubhus i Tørsbøl d. 18. juni kl. 19.30, hvor Jens Christian fra Insero kommer med indlæg

· Klubhuset er reserveret og Borgerforeningen sørger for kaffe og kage I forbindelse med dette arrangement, bliver der lavet et Infobrev. Dette bliver husstandsomdelt i området.

Pkt. 4 Cykelture Christian/Hardy Der har været cykelture i gang, måske er ruterne for nogle lidt for lange. men det vil der blive taget en snak om . Der cykles fra Klubhuset i Tørsbøl hver torsdag kl. 19 og der sluttet også af der med kaffe.

Pkt. 5 "Mitfahrbank" opsætning af "Kør mæ bænke"

§ i samarbejde med Lysabild- og Skelde-Dynt-Gammelgab Landsbyråd

§ Der er søgt og bevilliget kr. 48.000,- opsætning af bænke er eget arbejde - Niels Peter

Der er blevet bevilliget 48.000 kr. til projektet. Vi skal selv lave arbejdet med at sætte bænke og standere op. I vores område vil der blive sat en bænk op i henholdsvis Kværs, Tørsbøl og Snurom.

Pkt. 6 Rengøringsdag næste år bliver d. 10.4.2019 – Hans Jørgen har givet tilsagn om i samarbejde med skolen i Kværs, at indsamle affald til næste år.

Pkt. 7 Græsklipperlauget / orientering – Christian Der bliver igen klippet i området. Og det tror jeg da vi alle er glade for.

Pkt. 8 Pleje/beskæring af æbletræer – Hardy Da Hardy ikke er tilstede i aften, kan vi ikke skrive så meget herom. Men nogle træer er blevet beskåret lidt.

Pkt. 9 Sønderborg Fællesfond – Birger Der er ikke sket noget siden sidst.

Pkt. 10 Messe d. 29.9. – forslag? Der har været møde i messeudvalget. De første invitationer er sendt ud til erhvervsdrivende, også uden for kommunens område. Der vil også være flere fra fødevarerindustrien der får invitation til at være med. Skulle man kende nogen, som kunne tænkes gerne vil deltage på Messen, så giv dem endelig et praj. Prisen vil være 500 kr. pr. meter. Det bliver afholdt den 29/9 18- fra kl. 10 -16.

Pkt. 11 Kasserer

· Hvordan går det med bankkontoen/ Økonomi - Birger Ikke noget nyt.

Pkt. 12 Ansøgning om at blive årets landsby – Jens Aage og heller ikke andre har hørt, om vi er så heldige at være udvalgt til Årets Landsby i DK. Men vi håber snart at høre hvem den heldige Landsby er.

Pkt. 13 Folkemøde på Bornholm I år deltager både Niels P. og Christian Thaysen fra Landsbyrådet på mødet. De vil bl.a. snakke om KØR MÆ BÆNKE

Pkt. 14 Igangværende sager:

· Hastigheder på Felstedvej – Bodil/Christian Kristian Mikkelsen har sammen med Christian T og Bodil haft et møde. Der er ikke økonomi til at ændre på noget, men måske kan vi håbe på en farttavle.

· Udvalg for Landdistrikter, Natur og Fødevarer. – Tur til Randers –møde d. 29.5. Niels Peter **Der er i udvalget enighed om at der skal laves en fælles e-mail adresse, det vil gøre det lidt nemmere at komme i kontakt med de respektive personer, foreninger m.m. Det er planlagt at brochuren som egentlig er lavet til tilflyttere, bliver ændret . Og den kan sagtens bruges til turister m.m.**

· nedrivning af huse Der er fuldstændig stille på det område lige nu. Men vi vil dog kæmpe for at der sker noget på dette område.

Pkt. 15 Eventuelt De plancher der var ved Stenparken i Kværns, er blevet udskiftet, da de gamle var godt medtaget af fugt.

Næste møde – 1.8.2018 eller efter behov.

Referat: fra den 8. maj 2018

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 4.4.2018 Ok

Pkt. 2. Besøg af Anders Brandt, som vil fortælle om Sønderborg Fællesfond. Anders fortalte om arbejdet og ideen med at lave lokale udviklingsfonde. Såkaldte fællesejede finansieringsfonde. Muligheden med en sådan fond er kunne være at opkøbe, udleje, istandsætte, sælge eller udleje tomme bygninger i lokalsamfund. Der blev lyttet og debatteret. Der er dog en del regler og andet der skal undersøges og det arbejde er Kooperationen og initiativtagere bag Sønderborg fællesfond i gang .

Pkt. 3 opfølgning på 3- i 1 projektet.

§ Ansøgning om tilskud fra Landdistriktsmidler er sendt. (Vi afventer Resultat)

§ Hvordan "sælger" vi landsbyen (mentor?)

§ Besøg hos Soleng på Broagerland – skal vi besøge andre landsbyer? Vi afventer stadig på de 2 første og Niels P. vil tage kontakt til Soleng, for snarligt besøg derude.

Pkt. 4 Landsbybussen / økonomi / andelsforening – Niels Peter Økonomien for bussen er sikret resten af 2018. Men der har så været talt om at der skulle laves en pakkeløsning, hvori der både var klip til flekstrafik, offentlig trafik og bussen. Vi er spændte på hvordan det bliver løst.

Pkt. 5 Besøg hos det danske mindretal i Sydslesvig/menighedshuset i Adelby - Niels Peter

Birger og Niels P. var på besøg, for at udveksle erfaring. De ville gerne høre om Landsbyråd og de projekter vi havde, samt landsbybussen. Til gengæld fik vi set og hørt om cykelruter og deres såkaldte "Mitfahrbank" - Det er en bæk, hvor der står en stander med skilte, man kan hejse op alt efter hvilken by/retning man skal til.

Pkt. 6 "Midtfahrbank" opsætning af "Kør mæ bænke" – Niels P. Der er ved at blive lavet en App til denne ide. Det er så meningen at der sættes nogle op herude i området.

Pkt. 7 Orientering om besøg hos Føns Nærvarme og klimabyen i Middelfart – Jens Aage Det havde været en meget spændende tur både at besøge Klimabyen og Føns Nærvarme. Klimabyen kan dog lade sig gøre, fordi de har mulighed for at lede regnvandet lige ud i Lillebælt. Den mulighed vil ikke kunne lade sig gøre alle steder. Men alt i alt en oplevelsesrig dag.

Pkt. 8. Rengøringsdag d. 18.4. – hvordan gik det? – Hans Jørgen Der havde været god opbakning til indsamlingen af affald, dog må der gerne komme flere voksne. Ca. 80 personer i alt var der. Der blev indsamlet 200 kg. Gråsten Fjerkræ havde sponsoreret pølser til afslutningen på indsamlingen.

Pkt. 9 Græsklipperlauget / orientering - Christian Ferie og rigtig meget regn har forsinket begyndelse på græsklipningen. Men nu er de kommet i gang. Vi snakkede om, hvor skønt det har været at nyde resultatet af de mange blomsterløg, der blev sat i området.

Pkt. 10. Skift af kasserer

- Hvordan går det med bankkontoen - Birger synes det er en udfordring med alle de regler der er for at få overdraget en bankkonto fra den gamle kasserer. Men det skulle gerne snart være løst, det arbejde.

Pkt. 11. Ansøgning om at blive årets landsby – Jens Aage har lavet et omfattende arbejde med ansøgningen, så nu håber vi bare at det lykkes denne her gang.

Pkt. 12. Igangværende sager:

- Hastigheder på Felstedvej - Bodil oplyser at Jens Kristian Mikkelsen (afd. leder Projekt og Anlæg) Sønderborg kommune kommer og kigger på forholdene

- Udvalg for Landdistrikter, Natur og Fødevarer. – Tur til Randers – næste møde d. 29.5. Der har været en tur til Randers Naturcenter, som er et spændende sted. Der er planlagt et besøg på Kær Vestermark .

- nedrivning af huse Pengene til nedrivningen skulle nu være frigivet. Så vi håber at dette projekt snart går i gang.

- Cykelture Den planlagte cykeltur blev aflyst, da der var for få deltagere. Dette skyldes nok vejret. Der er planlagt nye ture. Dette vil blive annonceret på Aktivitetskalenderen og på FB. Ruterne vil max blive på 1 time.

Pkt. 11 Eventuelt Birger Wraae undrer sig over at pumpestationen på Buskmosevej vender forkert i forhold til montering af evt. solceller på taget. Da kommunen jo gerne vil være grøn kommune.

Hans Jørgen Bollmann har oplevet at der i øjeblikket kører meget store gyllevogne i Tørsbøl, også på de mindre gader. Hvor nogle stensætninger er ødelagte. Der er indgivet en klage over dette til kommunen.

Næste møde – onsdag d. 5. juni. (Grundlovsdag, skal vi flytte den?)

Næste møde flyttes til torsdag den 6. juni 2018

Landsbyråd for Kværs-Tørsbøl-Snurom.

Referat: fra den 4. april 2018

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 7.3. - OK

Pkt. 2. Udvikling af en ny landsby ved Kværs.

- Ansøgning for tilskud fra Landdistriktsmidler er sendt. (Vi afventer Resultat)

Punkt 2-3-4 - disse projekter er samlet komme til at hedde 3 i 1 projektet

- Hvordan ”sælger ” vi landsbyen (mentorer?) - Ideer var om der skulle være noget i form af ambassadører - FB opslag - relevante institutioner/uddannelsessteder og lignende.
- Besøg hos Soleng på Broagerland – skal vi besøge andre landsbyer? - Der blev på mødet besluttet at vente til senere på foråret med at besøge stedet, så vi bedre kunne se og fornemme stedet i aktivitet, i forhold til arbejde og produktion på gården. Om der skal besøges flere steder, har vi ikke taget nogen fast beslutning om endnu.

Pkt. 3. Iværksætter projekt i lokalområdet.

- Alle håndværkertilbud er i hus – Åse arbejder - Vi afventer svar fra Åse som er ved at få nogle ting på plads i forhold til projektet.

Pkt. 4. Tilflytterhus.

- Kan vi lave en mentorordning? - Når dette projekt er klar, er det vigtig at finde match familier/personer , der har lyst til at inddrage tilflytterne i lokalsamfundet. Det er noget vi vil arbejde videre ud fra, efterhånden som huset og de detaljer omkring dette, er på plads.

Pkt. 5. Færdiggørelse af ny udviklingsplan. - Udviklingsplanen er lavet, men der skal måske nok tilføjes noget, da der hele tiden er nye ting i støbeskeen.

Pkt. 6. "Baglandet" – udsigten til levende landsbyer.

- Projektet kører med Kværs Idrætsfriskole - Vi lader skolen om at køre dette projekt og er spændte på resultatet.

Pkt. 7. Invitation fra Sønderborg Forsyning

- Affaldsplan 2018-2030
- Jens Aage og Christian deltog – hvordan gik det?

Til mødet hørte de om planen, hvor noget måske skulle være klar i 2020 og andre ting senere. Bl.a. om opdeling og bedre sortering af vores køkkenaffald, som så evt. kunne bruges til opvarmning . Generelt tanken om at genbruge meget af vores affald. . Der vil blive holdt flere møder.

Pkt. 8. Rengøringsdag d. 18.4. kl. 12-14 - I samarbejde med skolen og forhåbentlig en masse frivillige vil vi igen i år tage ud i området og samle affald. Der vil bagefter serveret pølser (som Gråsten Fjerkræ har været så venlige at sponsorere en del af) samt saft til alle.

Pkt. 9. Skift af kasserer

- Hvordan går det med bankkontoen - Den nye kasserer oplyser, han mangler at få nogle papirer fra den tidligere formand, før de sidste godkendelse fra banken er på plads. Dette forventer vi sker inden for kort tid.

Pkt. 10. Den gamle Mølle i Kværs

Snak om forespørgsel fra Gert Conradsen – hvordan hjælper vi med at finde slægtninge m.m.

- Gert Conradsen måtte meddele personen at han ikke kunne hjælpe da det er så langt tilbage at der ikke er registreret noget i lokalarkiver. Men måtte henvise til landarkivet og folketællinger.

Gert har også af en borger i området fået nogle spændende dokumenter som er meget gamle. De er skrevet på tysk med gotisk skrift. Et omfattende arbejde som han udtrykte det. Han havde dog fået oversat et af dokumenterne fra ca. 1717 under Frederik 4. tid. Noget meget spændende historie fra området heromkring.

Pkt. 11.

Igangværende sager:

- Nyt om fælles aktivitetskalender og KTS hjemmeside -Jens Aage er i fuld gang med vores hjemmeside. der er en del der er forældet og en hel del nyt der skal tilføjes. Men det skal nok blive godt, er vi sikker på.

- Hastigheder på Felstedvej - Bodil oplyser der ikke er sket meget, trods gentagne henvendelser til Projekt og Anlæg i Sønderborg Kommune. Der ønskes plads til cyklister på strækningen som er meget trafikeret.
- Udvalg for Landdistrikter, Natur og Fødevarer. - Der er valgt 7 repræsentanter fra Landsbyrådene og 5 politikere. Der holdes møde i Maj måned igen.
- Besøg af Åse Nygård – nedrivning af huse
- Cykelture - Hardy og Christian får udarbejdet nogle cykelture i området, som arrangeres her i foråret

Pkt. 11 Eventuelt - Bodil gjorde opmærksom på at bænken i Snurom skulle efterspændes, da de var meget løse i det.

- Der var også forslag fra Bodil om vi måske skulle have et projekt i gang, hvor vi inddrager naturen i vores udviklingsplan. Måske sammen med skolen i form af fuglekasser. Eller måske der er nogle borgere i området som har nogle gode ideer og gerne vil være med til det.

- Torsdag den 5/4 var Niels P. og Anette med til Landsby Topmøde i Svenstrup. KTS havde søgt om at blive Årets Landsby i Sønderborg Kommune. Vi fik desværre ikke titlen med hjem, men det gjorde BIB (Brunsnæs- Iller-Busholm). Tillykke til dem. Vi prøver da igen næste år.

Næste møde – tirsdag d. 8. maj 2018.

-

-

Til mødet får vi besøg af Anders Brandt, som gerne vil fortælle om Sønderborg Fællesfond

Landsbyråd for Kværs-Tørsbøl-Snurom.

Dato:

Onsdag d.7.3.201

Mødested

Kværs Idrætsfriskole, Avntoftvej. Kværs

Deltagere:

Bestyrelsesmedlemmer og andre interesserede
Mødet er åbent, alle er velkomne

Afbud fra:

Lilian, Bodil, Per, Hardy og Allan

Dagsorden:

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 5.2. OK

Pkt. 2. Udvikling af en ny landsby ved Kværs

- Opfølgning Kommunen har lavet en screening af det disponerede område. Der har været nogle bemærkninger fra Naturstyrelsen, men ikke noget der påvirker projektet. Så nu er næste punkt at skaffe økonomi til en masterplan, som skal udarbejdes. Det er vi i fuld gang med.

Pkt. 3. Iværksætter projekt i lokalområdet

- Opfølgning Planen er at der skal være Iværksætterkøkken indenfor fødevarer dvs. bageri, mad evt. fremstilling af slik m.m. Vi mangler nogle detaljer for økonomi i forbindelse med ombygningen af gymnastiksalen på Den gamle skole/børnehave i Tørsbøl. Men der er allerede mulige investorer ind over. Forventet opstart til efteråret, hvis alt går efter planen.

Pkt. 4. ”Baglandet” – udsigten til levende landsbyer.

- Orientering om Baglandet.TV v/Jeppe Søe Der har været et møde med Jeppe Søe, hvor Louise Jeffers Jacobsen, Peter Boyford fra Kværs Idræts friskole deltog sammen med Niels P Nielsen og Hans J Bollman fra Landsbyrådet.
- Samarbejde med Kværs Idrætsfriskole På mødet meldte overstående fra skolen sig til at lave en video sammen med børnene om området som vil blive uploadet til Baglandet og vores hjemmeside. Et spændende projekt vi glæder os til at se resultatet af.

Pkt. 5. Generalforsamling i Landsbyråd for Kværs-Tørsbøl-Snurom onsdag den 28.02.2018 kl. 18.30 i Multihallen, Kværs.

Hvordan gik det?

Der var generel tilfredshed med arrangementet

Konstituering

- Ny Bestyrelse er følgende:
- Formand Niels P Nielsen, Næstformand Hans Jørgen Bollman, Kasserer Birger Wraae, Sekretær Anette Ebbesen, Webmaster Jens Aage Holm, Revisorer Inge Nielsen og Palle Møller Revisor suppleant Hans P Brunsgaard,
- Medlemmer: Lilian Jensen, Gerd Conradsen, Hardy Johansen, Christian Thaysen, Allan Bjerregaard og Bodil Brunsgaard
- Suppleant: Ove Lauridsen

Vi siger Mange Tak til Per for alt det arbejde du har lagt i foreningen og velkommen til de nye medlemmer.

Pkt. 6 Invitation fra Sønderborg Forsyning

- Affaldsplan 2018-2030 Der er kommet en invitation til møde om den fremtidige affaldsplan for Sønderborg Kommune. Jens Aage Holm, Christian Thaysen og Niels P Nielsen deltager i dette møde.

Pkt. 7 Igangværende sager:

- Fælles aktivitetskalender for lokalområdet (log på: kvaers-sogn.dk) Jens Holm skal have nyt log in til siden.
- Oversigten ved udkørslen Højtoft-Buskmosevej. Efter flere møder er det blevet besluttet at ændre udkørslen lidt mod øst (retning Ravnsbjerg) og samtidig lave fartdæmper for cyklisterne.
- Hastigheder på Felstedvej Intet nyt i forhold til sidst.
- Udvalg for Landdistrikter, Natur og Fødevarer. Det udvalg er Niels P Nielsen kommet i

Pkt. 8 Eventuelt Vi vil tage kontakt til Åse Nygaard angående planen for nedbrydning af udvalgte huse i området.

Anette Ebbesen foreslog der bruges lokale varer som gaver ved foredragsholdere og lignende.

Det blev vedtaget at vi igen ville prøve at få lavet nogle kortere cykelture i foråret.

Den 18. april er der igen indsamling af affald i naturen. Det holdes sammen med skolen fra 12-14 denne dag.

Indkomne forslag fra Svenja ang. Busskur og gadebelysning blev drøftet. Der var enighed om at kontakte kommunen ang. Gadebelysning af cykelstien mellem Kværsløkke og skolen. Hvad angår busskuret var der enighed om at der p.t. ikke er behov for et sådant skur, da det ikke er offentligt stoppested for busser. Niels Peter svarer Svenja.

Næste møde – onsdag d. 4. april 2018

Generalforsamling 28-02-2018

Referat:

KTS Generalforsamling 28.2.2018

Der var ca.50 fremmødte til Generalforsamlingen Vi startede med fællesspisning. Som bestod af Flæskesteg med alt tilbehør fra Kværns Kro.

Idet formand Lilian Jensen ikke var tilstede, bød næstformand Niels P Nielsen alle velkommen.

Herefter holdt Tyge Mortensen et foredrag om det at bo i en Landsby og hvordan man selv må være med til at skabe noget for at holde liv i landsbyerne. Som eksempel kunne han nævne personerne fra Gutterne på Kutterne, som har været vist på TV. Nøgleordet er "fællesskab", som han udtrykte det.

Efter foredraget og en kaffepause kunne man så gå videre til Generalforsamlingens dagsorden.

Generalforsamling:

Hans Jørgen Bollmann blev valgt til ordstyrer og Anette Ebbesen som referent.

Formanden beretning:

Næstformand Niels P. Nielsen aflagde formandsberetningen, da formand Lilian Jensen ikke var til stede. Beretningen blev godkendt.

Kasseres beretning:

Regnskaber fra Landsbyråd, Landsbybus, Græsklipperlaug og Lokalmessen blev fremlagt og godkendt.

Indkomne forslag:

Forslag fra Lilian Jensen om ændring af vedtægterne for valg af revisorer. Dette valg krævede en vedtægtsændring, som igen krævede 2/3 flertal af de fremmødte. Forslaget blev vedtaget.

Valg:

På valg var:

Per Østergaard, Hans Jørgen Bollmann og Christian Thaysen. Per Østergaard ønskede ikke genvalg. I stedet blev valgt Jens Aage Holm og yderligere blev valgt Birger Wraae.

Valg af suppleanter:

På valg var Anette Ebbesen og Ove Lauritzen, begge blev genvalgt

Valg af revisorer:

Palle Møller og Inge M. Nielsen blev valgt til revisorer og Hans Peter Brunsgaard som revisorsuppleant.

Eventuelt:

Et forslag fra Svenja Karstensen Tørsbøl, om ønske om opsætning af et buskur på sydsiden af Avntoftvej og opsætning af gadelys på cykelstien mellem Kværsløkke og Kvær Idrætsfriskole.

Desværre var forslaget blevet overset ved indsendelsen, hvilket næstformanden har undskyldt.

Formandsberetning for Kvær, Tørsbøl og Snurom Landsbyråd

Afholdt den 28.2.2018

Beretningen er skrevet og på generalforsamlingen fremlagt som en powerpoint med billeder og tekst fremført af næstformand Niels Peter Nielsen, grundet formandens fravær.

Landsbyrådet har i det forgangne år haft mange jern i ilden.

Generalforsamlingen 2017 blev afholdt i Kvær Forsamlingshus.

Der var arrangeret fællesisning og foredrag af Kirsten Elley som er født i Kvær og nu er chef for Radio P4 Syd. Ca. 70 borgere mødte frem.

Landsbybussen kører og bliver flittigt benyttet. Landsbybilen har vi været nødsaget til at aflevere, da den ikke blev brugt nok og dermed ikke gav det økonomiske grundlag.

I forbindelse med Landsbybussen har vi afholdt 2 møder. Det første møde i forsamlingshuset ”Tak for turen fest” hvor lokale var inviteret til middag og champagne.

Det næste møde var et nationalt møde for alle i hele DK som har vist interesse for vores projekt. Mødet blev afholdt i Kværs Hallernes Multihal.

Vi havde landsbybussen med til Folkemødet på Bornholm og til landsbytræf i Grundfør

Renholdelsesdag afholdt vi i april, sammen med Kværs Idrætsfriskole, børnehaven og dagplejerne. Skolebørnene deltog flittigt og samlede en masse affald langs vejene. Affaldet blev målt og vejet af skolebørnene og dagen sluttede med grill pølser og saftvand.

Bænke, som er fremstillet af Ejgil og Erik er opsat mange steder i området. Vi har forsøgt at opstille dem på de bedste udsigtspunkter. Vi håber at mange vil bruge dem på deres vandreture i vores fine natur.

Lokalmesse. I samarbejde med øvrige foreninger og institutioner i Kværs, Tørsbøl og Snurom afholdt vi d. 30. september en messe i Kværshallerne for at promovere vores lokalsamfund. Messen blev besøgt af ca. 1.000 gæster.

I forbindelse med messen afholdt vi også en bosætningskonference med et panel som bestod af vores borgmester Erik Lauritzen, bosætningskoordinator Tatjana Rohde, en bankmand og en ejendomsmægler. Som ordstyrer havde vi engageret landdistriktskoordinator Connie Skovbjerg.

I efteråret havde vi en hyggelig dag, hvor vi plantede vi ca. 4000 blomsterløg i offentlige græsarealer. Dagen blev igen afsluttet med hyggeligt samvær. Vi har endvidere plantet 25 æbletræer. Vi håber at forårsblomster og æbletræer vil være med til at forskønne helle Kværs Tørsbøl og Snurom.

I samarbejde med Landsbyforum har vi udarbejdet er kort over cykel- og gangstier/ruter i området. Kortet udgives i et samlet værk for hele kommunen.

I samarbejde med Sønderborg Kommune holdt vi indvielse af den nye cykelsti mellem Kværs og Gråsten. Indvielsestalen blev holdt af Frode Sørensen på parkeringspladsen ved Ravensbjerg, hvorefter næsten alle cyklede til Degnegårdspladsen i Kværs, hvor der var arrangeret grillpølser m.m.

Græsklipperlauget optager klipping af græsarealer, når tiden er inde. I årets løb har lauget klippet de arealer som ikke længere bliver plejet af kommunen. Medlemmerne samles som regel i klubhuset i Tørsbøl hver tirsdag formiddag til hyggeligt samvær, et rundstykke og en kop kaffe inden det praktiske arbejde.

Ny landsbyfællesskab.

En hurtig ide om at bygge en ny landsby har taget en del tid for bestyrelsen. Ideen udviklede sig da Niels Peter på Folkemødet på Bornholm kom i kontakt med Arkitema, et af Danmarks største arkitektfirmaer. Ved et køkkenbordsmøde med Lene og Heidi fra Arkitema blev vi enige om i fællesskab at udarbejde en visionsplan for en ny landsby.

Baggrunden for ideen om landsbyen er at der er lavet nogle analyser som peger på at i år 2030 vil ca. 20% af de nuværende byboere være flyttet på landet. Vi tror ikke at disse nye borgere vil bo i ældre landboliger, men i en mere moderne bolig, med mulighed for fællesskab og dyrkning af egne grøntsager m.m.

Arkitema fik lagt sidste hånd på visionsplanen, som vi præsenterede på lokalmessen i Kvær. Efter forskellige input fra borgere, kommune m.m. er der blevet lavet en justering af planen. Planen er blevet screenet af Sønderborg kommune uden væsentlige indsigelser. Vi har haft møde med de lodsejere som bliver berørt af planen og har af dem fået lov til at fortsætte arbejdet.

Næste step er at skaffe økonomi til at Arkitema kan udarbejde en masterplan for området.

Iværksætterkøkken:

Sønderborg kommune mangler iværksættere og samtidigt arbejder man fra kommunen på at sætte focus på lokale fødevarer. Derfor arbejder vi med planer om at indrette et industrikøkken for iværksættere.

Køkkenet indrettes i gymnastiksalen ved den tidligere børnehave i Tørsbøl. Det indrettes med mulighed for at arbejde med kødvarer, bagning, slik og frugt og grønt.

Endelig har vi ideer om et tilflytterhus. Et hus som kan lejes af mennesker som kan prøvebo vores lokalsamfund, måske folk som senere kan blive tilflyttere til vores ny landsbyfælleskab, iværksættere som kommer for at bruge vores iværksætterkøkken eller måske dem der tænker på at købe et af de eksisterende huse som løbende kommer til salg.

Ved at kunne tiltrække byboere og andet godt folk til et sådant hus, hvor man lejer sig ind for en kortere periode, får vi mulighed for at vise dem det gode liv på landet.

Niels Peter

Landsbyråd for Kvær-Tørsbøl-Snurom.

Dato: Onsdag den 03.01.2018 kl. 19.00 – 21.00

Mødested: Kvær Idrætsfriskole, Avntoftvej. Kvær

Deltagere: Bestyrelsesmedlemmer og andre interesserede
Mødet er åbent, alle er velkomne

Afbud fra: Niels Peter

Referat fra møde d. 03.01.18

Dagsorden:

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden – evt. opfølgning fra referat fra den 6.december OK

Pkt. 2. Udvikling af en ny landsby ved Kværs

- Opfølgning af diverse møder Der har været positiv møde med lodsejerne. Så der arbejdes videre på planen. Jens Holm har meldt sig til at hjælpe, med det videre arbejde i forbindelse med projektet. Det er vi glade for.
- Hvordan kommer vi videre Der skal nu laves forskellige undersøgelser, ansøgninger til fonde og en masterplan.

Pkt. 3. Iværksætter projekt i lokalområdet

- Emnet fra sidste møde - opfølgning Der arbejdes videre med ideen, men pga. ferie har vi ikke hørt nærmere endnu. Vi venter dog svar snarest.

Pkt. 4. ”Baglandet” – udsigten til levende landsbyer. Der er ideer til det, men der er ikke noget aktuelt endnu.

Pkt. 5. Generalforsamling i Landsbyråd for Kværs-Tørsbøl-Snurom onsdag den 28.02.2018 kl. 18.30 i Multihallen, Kværs.

- Niels Peter har lavet et oplæg til aftenen. I forbindelse med Generalforsamlingen overvejes det at invitere personer fra Byråd, Landsby Forum og Landdistriktsudvalget. Der arbejdes ligeledes på at få en foredragsholder. Hardy undersøger priser på mad til arrangementet.

Annonceringen af Generalforsamlingen til aviserne, laves færdig på næste møde.

Pkt. 6.

Pkt. 10. Igangværende sager:

- Fælles aktivitetskalender for lokalområdet – Niels Peter/Per Dette møde er blevet flyttet til den 9/1-18.
- Oversigten ved udkørslen Højtoft-Buskmosevej Der er lavet henvendelse til kommunen. Svaret er, kommunen påregner at lave nogle afmærkninger. Det mener beboerne ikke løser problemet. Så det videre forløb af sagen, bliver drøftet på beboermødet 9/1- 18.

Pkt. 11. Eventuelt

Næste møde – onsdag den 7. Februar 2018 kl. 19.00.